

Vort broderfolk í Nordvest

Í danska blaðnum »Fra Haslev Høj-skole« hefur J. Christensen ein grein um föroya skilgáða, að vit lövva okkum at prenta hana upp aftur alla sum hon er:

Hvörjum man tykjast vakurt hjá sær, vakrast í Föroyum tykst mær.

Tað er so vakurt í Föroyum at búgva! Sádán synger færingerne í en af des kónne nationalsange. De synger på en gammel folkevisemelodi, og når har hørt disse linjer og fornemmet lidt af den fine på een gang beskedne og stolte kærlighed til folk og land, der ånder ud af dem, så begynder man at ane en lille smule om, at det gamle stolte klippeland mod nordvest behøves af et nordisk broderfolk, der med minst lige så stor ret og lige så ægte stolthed som vi kan regne sig blandt Nordens folk, ja vel tør regne sig for at have bevaret og værnet gammel-nordisk kultur renere, end det er tilfældet i nogen af de andre nordiske lande.

Det blev i efteråret 1955 min lykkelige lod at få lov at gæste de skønne øer og lære broderfolket lidt nærmere at kende under en tre-ugers rejse rundt på Færøerne. Fra dette besøg, der hører til mine rigeste minder, skulle jeg forsøge at gengive nogle af de indtryk, jeg fik. Lad mig da samlede udtrykke det i tilknytning til den for omtalte nationalsang: Jeg lærte med hjerne og hjerte at forstå, hvorfor færingerne synger: Tað er so vakurt í Föroyum at búgva, jo, for der er dejligt, der er storslået skönt i de smilende bygder mellem de grønklædte fjelde. Mødet med færøsk natur og folkelyne blev for mig een stor oplevelse. Jeg ved ikke hvilke forestillinger danske i almindelighed gør sig om de stormomstuste atlantehavsøer, men hvis man overhovedet gør sig forestillinger, mon de så ikke går i retning af vildt forrevne klipper, der skimtes gennem tåger og havsprøjt, mørke, triste, kolde, en ødemærk i atlantehavets uendelighed. Da jeg først fik landkending på min iøvrigt særdeles stilfærdige henrejse, dukkede øerne netop frem således, trist og koldt var det ved landgangen i Thorshavn med sine ærværdige minder fra hovedstadens århundredårige historie. Thorshavn er ingen opkomling, var allerede i den senere middelalder øernes hovedsæde. Her residerede det ældgamle folkelige selvstyre, lagtinget på Tinganes. Et selvstyre, som vor enevældige sjette Frederik desværre fik slået i stykker til ubodelig skade for udviklingen af en fri folkelighed, og som jeg mener til skade for forholdet mellem Danmark og Færøerne. Vi danske har godt af at blive mindet om, at Færøerne har haft et lige så gammelt og nok så demokratisk folkeligt styre som Danmark, og at de kun fik deres slægt i stykker, fordi vi udefra tvang dem til det. Sådán talte i hvert fald de gamle gader på Tinganes til mig.

At danskerne heller ikke handelsmæssigt har behandlet broderfolket som ret og rimeligt havde været, vidner den iøvrigt særdeles maleriske brygge om, sådan som den i dag rejser sig med sine psidse gavle, minde om Tyskebryggen i Bergen. Thorshavn er dog ikke bare gamle minder, men en by i rivende udvikling. Derom vidner de mange smukt farvede træhuse, som skyder op, og de store moderne institutioner.

Jeg fik gentagne gange lov til at prædike i Thorshavn store smukke kirke, der også af træ. Den rummer 7—800 mennesker, og den var fuld. Man sagde mig, at sådan er det altid. Her er et træk, der forbauser os, der

kommer sydfra. Hvor levende, hvor stærkt er ikke det kirkelige liv! En egen glød i hengivenheden overfor fædrenes kirke præger folket. Selvfølgelig var også der verdsligheden begyndt at gøre sig gældende, men troskaben mod Guds ord og sakrament er et iøjnefaldende træk. Jeg synes også, at man under Indre Missions årsmøde i hovedstaden sporede en egen varme og oprigtighed, som man sammenlignet med danske forhold er fristet til at karaktisere som ualmindelig. Det var ikke mindst oplevelse af denne side af folkets liv, der gjorde ugerne så festlige for mig.

Men Thorshavn er ikke hele Föroyar, så lidt som København er Danmark. Under mit ophold gæstede jeg 10 bygder på de nordre øer og mødte overalt en enestående gæstfrihed, og i betragtning af den noget spændte politiske situation er forbavsende venlighed og troskab over for Danmark. Min rejserute lå således, at jeg startede med 4 Møder i Klaksvík, og vel var atmosfæren ladet med kritik, ja vrede over den noksom bekendte sørgelige tingenes tilstand, men man for-

nam alligevel under det alt sammen, at der endnu er mange hjertebånd, der binder de to broderlande sammen. Stedet her er ikke til at komme nærmere ind på de forviklede og til dels forkviklede komplekser, der førte til Klaksvík-affæren, men jeg synes gerne, jeg vil benytte lejligheden til at sige, at det er mit bestemte indtryk, at der er meget beretiget i deres harme. I hvert fald har de mange samtaler, jeg havde både med folk i Klaksvík, som var midt oppe i det hele, og med andre fjernere og derfor måske nok så objektive iagttagere, lært mig, at det, der drejer sig om for os danske med hensyn til forholdet til Færøerne, ikke er forarget at himle op over færingernes tilsyneladende oprørstrang, men at gribe i vor egen barm og se, at der i tidens løb — og især i fortiden er begået megen uret fra dansk side i retning af manglende forståelse for færøske spørgsmål, og især derved, at vi, der så sandelig skulle have vidst bedre, i allet væsentligt totalt har manglet syn for, at Færøerne er et folk med deres egne fuldgode kultur og historie. Bare den lille oplysning, at det først var i 1933, at færøsk blev gjort til undervisnings-sprog i skolerne kan tjene til oriente-

ring. Indtil da skulle der tales dansk i kirke, skole og retsal. Det var det Danmark, der i slesvigspørgsmålet har talt store og sande ord om tysk underkende sprogpolitik, det var det Danmark, der har haft en Grundtvig til at synge om modersmålet som hjertesproget, ja, det var med skam at melde det Danmark, der førte en sådan sprogpolitik overfor et broderfolk, der var betroet i vor politiske varetægt. Jeg kan ikke se rettere end, at vi har meget at gøre godt her, og at vi først og fremmest kan gøre det ved, at vi enkelte danskere lærer at forstå og respektere Færøerne som et nordisk folk og det færøske sprog som et nordisk sprog jævngodt med de andre, ja, i mange henseender ædlere og skønnere end nogen af de andre.

Meget af det, der er Færøerne og Danmark imellem, er historie, ja vel — men det er jo også historien, der bestemmer folkets liv og stillingtagen i dag. Det er i hvert fald lagt hen til os at søge at gøre det godt, som fædrene har gjort ilde, så at de folk kan mødes i et broderligt fællesskab, hvor den ene fuldt ud respekterer den andens folkelige og menneskelige egenart. Hvilke politiske konsekvenser et sådan tnyt syn måtte have, kan måske være dunkelt i øjeblikket, men jeg tror virkelig på, at det kan lykkes, at de to folk kan finde hinanden på en ny måde. Vi kan ikke undvære hinanden, for vi har så meget at lære hinanden, så meget skönt at dele med hinanden.

Jeg skulle have fortalt om mange vidunderlige naturindtryk, men den slags skal vel opleves og kan vanskeligt beskrives; jeg skulle have fortalt om den respekt, man uundgåeligt får for mænd, der under vanskeligst tænkelige kår fravrister havet nogle af des rigdomme, og nøjsomhed og trofasthed over for det fra fædrene nedarvede. Jeg skulle vel også have berørt de brydninger, som nye tider fører med sig, brydningen mellem gammel bondeskultur og moderne fiskeri- og industrisamfund, en brydning, der vel desværre, men uundgåeligt vil medføre, at det gamle færøske kulturliv, som netop betager os, om føje år vil være blot en saga. Det kunne være blevet til en hel lille afhandling, som vort blad ikke kunne give plads til.

Lad så det lidet, jeg her har for- søgt at gengive af tanker og stemninger under et besøg i højrønden, stå som en kærlighedserklæring, for sådan var det ment.

Próvtøkunervar

Ein aðaltáttur í sosialistisku stevnuni er at gera skúlan — ikki minst hin hægara skúlaskapin eins fyrri öll — uttan mun til peningapungin og aðrar umstøður. Ein annar táttur er at minka um próvtøkurnar til lítið og einki. Tær goyma oftast í sær eitt himmalrópandi óráttvísi.

Danskur lækni segði her fyrri til »Socialdemokraten« í Kæpmh.:

— Nú er tað byrja ðaftur. Hin fyrsti 11 ára gamli óttafulli sjúklingurin hefur longu verið her, og so veit eg, at upptökuroyndirnar til millumskúlan eru í nánd. Hesa tíð á hvörjum ári kemur ein ógillig rúgva av foreldrum og börnum úr 5-klassunum í fólkaskúlanum. — Börnini hava fingið ringar nervar sum tey hugsa um royndina, og í sneisavís av tilfelli hefur verið neyðugt at lati ðtey fingið phenemal-miksurs fyrri at tryggja náttarsøvni.

TELEFON 1564

Tá ið tit taska upp og niður, keypið reinsievní i

SÁPUHÚSINUM

har fáa tit alt, ið hartil tørvur, gott og bíligt
við 15 % avsláttur til 14. apríl.

15 pst. avsláttur á øllum vørum

i hesum døgum til 14. apríl

Øll reinsievnir.

Soda, sápa, toiletsápa, vaskipulvur, sápuspönir, flótandi sápa. Gólv-, kar-, og stövkúlur. Ymisk sløg av luktilsi, Brillantine, tannpasta og barberkrem, -sápa, -maskinur og -blöð.

Vaskiskinn. Flótandi bonevoks og bonikrem. Ymisk möbilpolitur. Skúri-, panel- og skóbustir, feii- og stövkulútar, kol-skeiðir, grýtusvampar, stálull.

Baljur og spannir, vaskibrettir, vaskiföt, -grýtur, te- og kaffikannur, ketlar.

Tilleylyktir, borðlampur og reservalturir.

Borðvoksdúkur og plastic. Voksdúkur og plastic til hillar. Innkeypstaskur, vitaskur og skúlataskur. Innkeypsnet, toilettaskur og toiletposar, skitiðtoyposar av plastic.

Til damur

Nylon- og tricót charmeuse flonel náttkjólar, Undirkjólar, buksur og troygjur, undirklokkur, stórt úrval í sokkum.

Til harrar

Stórt úrval í skjúrtum og serliga bíligar skjúrtur, arbeiðs-skjúrtur. Undirtroygjur og buksur, hosur, ullintar og crepp-nylon, pyjamasir.

Til børn

Dreingjaskjúrtur, hvítar og kulörtar. Undirtroygjur og buksur bæði til gentur og dreingir, interlock náttkjólar til gentur 12—14 ár, pyjamas bæði til gentur og dreingir. Stórt úrval í hosum og sokkum.

TÓGV í nógvum litum.

GÓLVLAKK. Schans 2 tímars og 4 tímars gólvlaakk. Flott Plastic gólvlaakk.

Niðurstettar vørum

Interlock náttkjólar til gentur 12—14 ár 6,50 kr.

Interlock harraundirtroygjur uttan ermar 3,50 kr.

Náttúrsilkisokkar 6,00 kr.

Silkisokkar 4,75 kr.

Tlf. 1564

Sápuhúsið